

# Riksdagen

## Uppteckningar

### vid EU-nämndens sammanträden

#### 2017/18:2

Torsdagen den 28 september

---

#### **§ 1 Informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer** **Statssekreterare Hans Dahlgren** **Information inför informellt möte mellan EU:s stats- och** **regeringschefer den 28 september 2017**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God eftermiddag, kära EU-nämndsledamöter! Klockan är 13.30, och jag förklarar sammanträdet öppnat.

Jag skulle vilka inleda med en punkt som vi inte brukar ha så ofta. Jag vet att också statssekreterare Hans Dahlgren skulle vilja närvara då, så jag ber att få hämta honom först.

Välkommen hit, statssekreterare Hans Dahlgren med medarbetare! Ni har säkert alla nåtts av beskedet att en av våra riksdagsledamöter, Börje Vestlund, har avlidit. Han var också en mycket aktiv och uppskattad ledamot här i EU-nämnden. Innan vi börjar med punkten ”Informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer” tänkte jag därför att vi kunde inleda med en tyst minut till minne av vår kollega.

Jag lämnar så ordet direkt till statssekreterare Dahlgren för information inför det informella mötet mellan EU:s stats- och regeringschefer och den föregående middagsaktiviteten.

Anf. 2 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Tack, ordförande, för möjligheten att få informera om detta informella möte i Tallinn!

Mötet i morgon ska handla om hur man kan tänkas gå vidare med arbetet med att fullborda den digitala inre marknaden i Europeiska unionen. Tanken är stats- och regeringscheferna ska resonera informellt om hur digitaliseringens möjligheter kan användas på bästa sätt för att främja en ökad konkurrenskraft, jobb och tillväxt. Det här är en fråga som Estland som ordförandeland har drivit aktivt. Estland är väl ett av de EU-länder som ligger främst när det gäller digitalisering, och många andra instämmer förstås i att det är viktigt för EU att ta det här arbetet vidare.

Detta är alltså ett informellt möte. Några beslut kommer inte att fattas, och det kommer inte heller att antas några slutsatser vid mötet.

För de ledare som har hunnit fram till Tallinn ordnar esterna redan i kväll en informell middag. Där har den estniske premiärministern bett Donald Tusk att leda resonemangen, och han har i ett brev inför det här middagssamtalet redovisat några tunga utmaningar som Europeiska unionen står inför under de kommande åren och som ledarna i och för sig

har diskuterat flera gånger tidigare – säkerhetsfrågor, den europeiska monetära unionen, migrationsfrågor, klimatfrågan och så vidare.

Tusk har också varit noga med att betona att man inte förväntas att hantera, än mindre fatta några beslut om alla dessa frågor under middagsmötet i kväll. Det kommer inte att finnas några papper på bordet. Inga beslut kommer att fattas, och det kommer inte att antas några slutsatser.

Det som Tusk vill ha med sig från middagen – jag har talat med hans närmaste medarbetare i går kväll om det här – är en vägledning från middagsgästerna om hur han ska organisera Europeiska rådets arbete med dessa framtidsfrågor framöver. Vi förutser, efter det samtalet och en del andra signaler vi har fått, att han kommer att komma till slutsatsen att frågan behöver tas upp på Europeiska rådets dagordning kanske redan i oktober.

Jag vill ändå ta tillfället i akt att informera om vilka ingångsvärden som statsministern tar med sig till den här informella diskussionen. Just nu hörs det flera röster runt om i Europa i en mer och mer aktiv framtidsdiskussion. Vi hörde i förrgår den franske presidenten Macron tala på Sorbonne-universitetet. Kommissionspresidenten Juncker levererade sitt tal om tillståndet i unionen för någon vecka sedan.

Allmänt sett är det förstås bra ju fler som engagerar sig i debatten om hur EU ska arbeta framöver. Statsministern planerar själv att hålla ett slags linjetal om Europeiska unionen vid Uppsala universitet om några veckor, så det blir också ett bidrag.

En del av den här diskussionen handlar, som vi har sett, om olika framtidsscenarier med inslag av institutionella förslag om hur man ska ändra EU:s grundregelverk. Det kan vara intressant förstås. Det kan till och med i några delar vara attraktivt för en del. Men för regeringens utgångspunkt är det viktigaste sättet att nu stärka unionen det här: att i första hand hantera de utmaningar som unionen redan i dag står inför och som den ännu inte har hanterat tillräckligt bra.

Ta till exempel migrationen. Europeiska unionen bidrar nu till att det är färre som dör på Medelhavet och till att hänsynslösa smugglare bekämpas. Det är bra. Vi har också ett ökat stöd till våra partner inte minst i Afrika, vilket också är bra. Det här arbetet behöver dock verkligen utvecklas vidare för att bli långsiktigt hållbart och, som alla här vet, har Europeiska unionen ännu inte lyckats komma överens om ett gemensamt asylsystem. Det måste den göra. De besluten måste tas. Den frågan måste lösas.

Ta säkerhetsfrågorna. Det handlar både om att bekämpa internationell terrorism och om att få en starkare säkerhets- och försvarspolitik. Där kommer nog viktiga steg att kunna tas redan nu i höst.

Ta respekten för våra grundläggande värderingar. Vi har verkligen en stor utmaning i de medlemsländer som inte tycks följa rättsstatens principer och som inte heller vill följa fattade beslut, inte ens efter ett så tydligt utslag i EU-domstolen som vi fick härom veckan. Denna vägran och bristen på respekt för de grundläggande rättssäkerhetskrav och rättsprinciper som vi kräver av nya medlemmar kan nu riskera att urholka hela EU-samarbetet om det tillåts fortsätta.

Ta det fortsatta arbetet för ökad tillväxt och mer rättvisa jobb. Alltför många i Europa är fortfarande arbetslösa, även om konjunkturen går uppåt.

Klyftorna är fortfarande för stora, och det finns brister att ta itu med. Samtidigt finns det nu en chans att stärka den sociala dimensionen, någonting som kommer att diskuteras vid toppmötet i Göteborg i november, utan att för den skull överföra någon kompetens från medlemsstaterna.

Ta brexit. Ett av EU:s allra största medlemsländer är nu på god väg att lämna unionen. Samtidigt tycker jag mig ha märkt, under det halvår som har gått sedan britterna notifierade om sitt utträde, att det finns en sammanhållning och en enighet bland övriga 27, en kraft och en vilja att hålla samman och att tillsammans blicka framåt och anträda en framtidsdiskussion ihop. Som sagts många gånger tidigare inför den här nämnden kan den diskussionen tas och den vägen framåt beträdas utan fördragsändringar och utan några ökade krav på överstatlighet.

Det här är några av de politiska sakfrågor som statsministern flera gånger har sagt att han vill se som ett avstamp i framtidsdiskussionen, alltså ett större fokus på mervärdet för medborgarna och ett ökat fokus på det som är viktigast men också på att bättre säga vad man ska göra mindre av.

Det finns också en diskussion i de här olika europeiska inläggen om hastigheten eller snarare om flera hastigheter i EU-samarbetet, om några ska gå före med en del medan andra väljer att stå utanför och hur fort det ska gå i de här olika cirkelarna som man ibland talar om. Igen, om jag får citera honom, har statsministern sagt flera gånger att det viktigaste är att vi håller samman i EU. Att EU-länderna i några fall ändå har olika samarbetsformer i några olika frågor är dock inte någonting nytt. Det finns redan i Schengensamarbetet, och det finns också när det gäller EMU.

När det gäller den europeiska monetära unionen, som kommer att diskuteras mycket det kommande året, är ju den svenska linjen att det är viktigt också för vårt land att eurosamarbetet fungerar väl, men det är också viktigt att värna om sammanhållningen bland alla EU:s medlemsstater och att vårt inflytande över beslut som påverkar alla länder inte minskar för att eurosamarbetet fördjupas. Alla vet förstås att ingen kan begära att Sverige ska införa euron så länge som det svenska folket säger nej till detta.

En annan viktig aspekt på medlemskapets mervärde är att alla länder utan undantag måste stå upp för de beslut som har fattats enligt EU:s spelregler och att de också måste genomföras. Någon har uttryckt det som att EU inte kan vara som en bankomat där man bara kan hämta ut pengar – det är ett samarbete som bygger på både fördelar och förpliktelser, på rätt och plikt. Den inställningen kommer att kunna drivas mycket mer framgångsrikt än hittills när vi kommer till den kommande långtidsbudgeten, och det är redan nästa år som den ska börja diskuteras.

Detta om kvällen. Det är alltså ett informellt samtal. Inga beslut ska fattas. Inga nya positioner ska behöva intas. Riksdagen har ju före sommaren redan haft uppe framtidsdiskussionen i flera av utskotten med utgångspunkt från den vitbok som kommissionen presenterade i mars, och nu i höst har redan flera utskott planerade sådana här överläggningar kring de olika sakfrågorna.

Även Europeiska rådet och säkert även andra rådskonstellationer kommer sedan att ta upp framtidsdiskussionen på sina dagordningar med viss regelbundenhet framöver, och då blir det tillfälle att diskutera detta

först i utskotten och sedan också här i EU-nämnden, allt i takt med att nya, konkreta förslag läggs fram för beslut.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, statssekreterare Dahlgren! För att alla partier ska komma till tals tänkte jag att vi börjar med en runda där man kan ställa frågor och att vi försöker hålla talartiden till tre minuter. Om tid medges fortsätter vi sedan med ytterligare en runda.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag vill tacka statssekreteraren för redogörelsen inför det informella mötet. Vi brukar inte ha sammanträden inför informella möten; under den förra mandatperioden hade vi inte det. Men det är mycket som är i omlopp, så det kan vara bra med en uppdatering för oss alla om vad som är på gång.

Riksdagen är väldigt aktiv i dessa frågor nu. I går hade vi en överläggning i finansutskottet om de frågor som statssekreteraren har tagit upp. I dag hade EU-nämnden möjlighet att lyssna till kommissionär Moscovici, som talade om framtiden för ekonomi, budget och sådant. Cecilia Malmström är just nu – lite olyckligt – i Förstakamarsalen och redogör för sin portfölj. Vi är alltså aktiva och har diskuterat dessa frågor på många olika ställen, också tidigare här i EU-nämnden.

Jag tycker att det är bra med de ingångsvärden som regeringen har och som vi har fattat beslut om tidigare här i EU-nämnden, inte minst det som statssekreteraren själv betonade om rättsstatens principer och att det, om det ska finnas en respekt för unionen, är viktigt att man inte kan bete sig hur som helst. De regler som vi har bestämt tillsammans ska gälla.

Med detta önskar jag att det ska bli ett bra avstampsmöte inför de kommande diskussionerna såväl här i EU-nämnden som i riksdagens olika utskott.

Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Herr ordförande! Låt oss påminna oss om att EU numera har betydligt fler informella möten givet att ett av de stora medlemsländerna, det vill säga Storbritannien, har valt att lämna EU. Detta gör att vi måste förhålla oss till en helt annan ordning inom Europeiska unionen.

EU står nu inför ett vägskäl, givet att Storbritannien lämnar unionen. I ljuset av bristen på tilltro, leverans av fattade beslut och fokus på kärnuppgiften har EU:s institutioner och medlemsländer nu påbörjat en omfattande diskussion om EU:s framtid.

Många förslag har redan presenterats, och ett genomgående tema i flera av dessa tycks vara mer maktöverföring till EU. Detta kräver en svensk regering som är aktiv och drivande och som kan försvara de svenska intressena. Därför är det beklagligt att statsministern inte förmådde komma till nämndens möte i dag.

Ett syfte med ett samråd i riksdagens EU-nämnd är att statsministern ska ha ett starkt mandat i ryggen inför förhandlingarna, särskilt i frågor där det borde finnas en svensk samsyn, vilket jag tror och hoppas att det faktiskt finns när det gäller frågan om EU:s framtid. Nu vet vi de facto inte om statsministern avser att framföra något på mötet i kväll. Vet statssekreteraren? I så fall: Vad avser statsministern att framföra?

Vi har frågor om huruvida den svenska regeringen står fast vid den tidigare svenska positionen

1. att inte överlåta beskattningsrätt till EU
2. att säkerställa det nationella inflytandet
3. att verka för en stram EU-budget
4. att Sverige inte ska tvingas in i eurosamarbetet
5. att svenska skattebetalare inte ska betala för finanskriser i euroländer
6. att Sverige inte ska tvingas delta i en gemensam EU-åklagarmyndighet
7. att värna den nationella beslutanderätten om arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor
8. att EU måste prioritera de fyra grundläggande friheterna
9. att driva på för en väl fungerande gemensam tjänstemarknad
10. att prioritera reformer, avregleringar, konkurrensutsättning och avbyråkratisering.

Om Sverige står fast vid dessa positioner är det hög tid att agera här och nu, för nu läggs det fram en ny karta över ett helt annat Europa. Regeringen måste ha en kompass till denna karta, för annars är det väldigt lätt att gå vilse.

I mars presenterade kommissionen vitboken om ett framtida EU, med mycket långtgående förslag som går stick i stäv med den tidigare svenska inriktningen. Juncker bekräftade dessa förslag i sitt state of the Union-tal. Frankrikes president har instämt i dem, och ett genomgående tema är som sagt att mer makt ska flyttas till EU.

Några av de idéer om maktöverföring till EU som är uppe till diskussion är EU-skatter, en EU-finansminister, en separat eurobudget med ett eget parlament, hopslagning av ordförandeposterna för kommissionen och Europeiska rådet, fler majoritetsbeslut i stället för krav på enhällighet, transnationella vallistor till Europaparlamentet, gemensamma minimilöner, gemensam föräldraförsäkring, gemensam a-kassa och så vidare.

Vad dessa förslag är tänkta att lösa formuleras dock inte lika tydligt som själva förslagen presenteras. Några bra argument om varför svenska familjer skulle tjäna på att EU detaljreglerar svensk föräldraförsäkring har vi inte riktigt hört. Moderaterna menar därför att EU-samarbetet ska användas för att hitta lösningar på gränsöverskridande frågor och problem. Sådant som bäst hanteras på nationell nivå ska inte hanteras av EU.

Att bestämt försvara principen att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt borde vara Sveriges kompass. Regeringens linje vad gäller EU:s framtida utveckling är otydlig. Å ena sidan säger regeringen att man ska värna nationellt ägandeskap om arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor. Å andra sidan driver regeringen på för att EU ska få mer makt över dessa politikområden genom en så kallad social pelare.

Nu när många aktörer flyttar fram positionerna om ett framtida EU och dess utveckling, som har satts igång av kommissionen och som kommer att leda fram till konkreta reformförslag om EU-samarbetet, behöver Sveriges regering vara aktiv och prioritera rätt saker i diskussionen.

Jag beklagar att statsministern inte ansåg det viktigt att komma till riksdagen i dag för att samråda inför toppmötet i Tallinn ikväll – ett möte som enligt såväl kommissionen som rådets ordförande utgör startskottet för diskussionerna mellan EU:s länder om unionens framtid. Bland annat kan vi läsa i EUobserver i dag att Macron avser att gå ut hårt på middagen i kväll och att han särskilt lyfter fram kvällens möte som ytterst viktigt i diskussionen.

Jag kan garantera att många av statsministerns EU-kollegor på mötet i kväll kommer att föra fram sina länders synpunkter om hur EU bör, ska och måste utvecklas. Därför undrar jag:

1. Tänker statsministern framföra något?
2. Eller avser han att sitta tyst och lyssna till de andra?
3. Avser statsministern att sätta ned foten och uttrycka motstånd mot några av de förslag som har presenterats avseende EU:s utveckling? I så fall vilka? Om han inte avser det, varför inte då?

Med detta tackar jag för informationen från statssekreteraren och beklagar att vi i dag inte har kunnat ha ett samråd om den svenska positionen i dessa tunga, viktiga frågor.

Anf. 6 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag ska försöka svara på Ulrika Karlssons frågor. Hon undrar om Sverige står fast vid de positioner som hon räknade upp – jag tror att de var tio även om jag kanske inte hörde varje nyans i varje punkt. Jag har en hel pärm med mig här med svenska positioner som har förankrats i Sveriges riksdag, som statsministern har redogjort för i olika samråd inför möten i Europeiska rådet och som olika fackministrar har gått igenom inför möten i Europeiska rådet.

Statsministern har inte för avsikt att säga något utöver vad som redan har täckning i Sveriges riksdag. Det var svaret på frågan.

Kommer statsministern att sitta tyst, frågade Ulrika Karlsson. Nej, det tror jag inte att han kommer att göra. Jag tror att det kommer att bli ganska korta inlägg från flertalet deltagare vid middagen. Det är begränsad tid, kanske tre fyra minuter för var och en. Han kommer i första hand att vilja svara på Donald Tusks fråga, nämligen hur vi ska organisera arbetet kring framtidsdiskussionen på bästa möjliga sätt.

Som jag sa i min inledning är statsministerns ingångsvärde att fokusera på de frågor som verkligen betyder något i människors vardag i dag och där unionen ännu inte har levererat som den ska. Vi kan ta migrationsfrågorna, säkerhetsfrågorna och frågorna om jobb och tillväxt. Det är sådant som berör medborgarna i Europa på ett påtagligt sätt.

Statsministern tror inte att det är möjligt att ha en diskussion i kväll om institutionella frågor av det slag som den franske presidenten har väckt, även om jag är säker på att president Macron själv kommer att flagga och göra reklam för dem i sitt tal – det håller jag inte alls för uteslutet. Men det blir ingen sakdiskussion om dessa saker. I stället kommer Donald Tusk att lyssna med sina kollegor och sedan dra sin slutsats om hur man ska organisera det hela.

Jag gissar att det blir en diskussion i oktober och att statsministern inför denna kommer att samråda med EU-nämnden på sedvanligt sätt.

Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD):

Herr ordförande! Som vanligt är det stora frågor när Donald Tusk skriver sina brev. I det här fallet handlar det om migration och asyl. Det är en jättestor fråga för Sverige och Europa, framför allt om man ser på utvecklingen för detta politiska område, som EU inte har haft något som helst inflytande över tidigare, mer än genom fördrag och överenskommelser länder emellan. Nu ska detta ansvarsområde flyttas över från medlemsstaterna till Europa. Man börjar med en omfördelningsmekanism på 106 000 människor, och sedan utökar man det vidare.

Vid en snabbtitt kan man konstatera att vi har haft en hög belastning i Sverige när det gäller mottagning av människor. Visst kan man, i alla fall temporärt, resonera som så att det vore skönt med en avlastning så att Sverige kan bära en mindre börda och ta hand om de människor vi har tagit emot i vårt land. Men i förlängningen innebär det – när detta politiska område utvecklas och utökas så att ännu fler människor ska omfördelas i Europa – att vi flyttar över området, att fler människor ska omfördelas och att det är någon annan som bestämmer hur omfördelningen ska gå till.

Det blir alltså inte vi – de politiker i Sverige som representerar de svenska väljarna – som kommer att ha det övergripande inflytandet över svensk migrationspolitik, utan det blir andra som kommer att ha detta inflytande. Det är detta som kommer att bli kontentan av att dessa frågor lyfts upp och att länder tvingas att införa en gemensam migrationspolitik på europeisk nivå. Detta oroar mig. Det oroar mig framför allt därför att Sverige har haft ett stort inflytande tidigare. Sverige har ett väldigt litet inflytande i andra politiska frågor i Europa, och vi ska inte flytta över fler politiska områden från Sverige till Europa.

En annan fråga som väntas tas upp är ett europeiskt försvar. Det är klart att vi ska kunna försvara Europa och Sverige, men det är inte en fråga som EU ska hantera. I och med att det redan finns soldater på europeisk nivå och att denna fråga diskuteras är det lätt att anta att även den kommer att lyftas upp vidare, precis som man kommer att göra med frågan om utvecklad euro och EMU.

Alla som har läst teorin om optimala valutaområden – nu tittar jag på statssekreteraren, som kan detta – vet vad som krävs för att få en gemensam valuta att fungera i ett så varierat område som EU faktiskt är. Det är flera länder som går i stor otakt och har stora skillnader i språk, rörlighet inom unionen och allt det. Det är därför man pratar om den sociala pelaren, som även Moderaterna nämner och är kritiska mot, liksom vi. Det är för att kunna driva igenom detta som man pratar om en gemensam a-kassa och majoritetsbeslut. Det är också därför man pratar om en EU-minister. Allting hänger ihop.

Det som regeringen borde göra är att redan nu, även inför ett informellt möte som inte ens handlar om beslut, förankra en hållning eller linje där vi garanterar vår självbestämmanderätt i Sverige, också i framtiden. Om vi fortsätter med det här spelar det ingen roll om man pratar om ett Flerstegseuropa där olika länder kan gå i olika takt i EU-samarbetet, som man kallar det, för allt leder i slutändan till detsamma.

Det är detta som man konstant kan läsa i denna typ av brev. EU-topphöjderna flyttar hela tiden fram sina steg. De lyfter också fram områden långt fram i tiden för att ta lite småsteg framåt. Det är därför vi nu har ett så kallat EU-samarbete där närmare hälften av besluten i

Sveriges riksdag fattas under påverkan av EU. Detta borde verkligen regeringen, om man bryr sig om de svenska väljarnas rätt att påverka sin egen framtid, ta hänsyn till.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Från Miljöpartiets sida vill jag tacka statssekreteraren för tydligheten i att statsministern står fast vid den politik som han tidigare har förankrat här i EU-nämnden och driver den i de sammanhang där dessa frågor diskuteras. Jag känner mig trygg i att statsministern kommer att diskutera de frågor som Tusk själv har valt att lyfta fram till samlingen i kväll.

Anf. 9 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Det formella mötet om digitaliseringen är kanske inte någon riktig kioskvältare i EU:s historia. Möjligen kan jag tipsa om att man inte ska outsourca känsliga register. Det har vi viss erfarenhet av.

Det är middagen som är det riktigt intressanta här. Det är en informell middag, men den sker i ett politiskt sammanhang. Där gör Tusk en mycket noggrann inbjudan och lägger sin tyngd bakom. I Junckers färdplan – den färdas någonstans dit i alla fall inte jag vill åka – anges detta som ett första stopp på vägen. Det står inskrivet i färdplanen. Det är på denna middag som diskussionen om hans färdplan börjar. Det sker också efter Macrons tal, som jag tycker var extremt tydligt och ganska provocerande ur många aspekter. Nu ska man alltså träffas och diskutera detta. Det är det som ger denna middag en sådan exceptionell betydelse.

Jag delar Moderaternas syn att det hade varit rimligt att Löfven hade varit här, eftersom det är viktigt vad man markerar i detta samtal. Jag hoppas att regeringen ändå lyssnar.

Jag tycker att det finns några saker som Sverige bör markera mycket tydligt. Det ena är att vi inte vill ha en EU-finansminister och att vi inte vill ha en beskattningsrätt på EU-nivå. Vi har en egen finansminister, och det ska vi ha. Finansministern ska tillsättas efter allmänna val. Det är inte tal om att vi ska inlemmas i ett system med en gemensam finansminister och med beskattningsrätt. Det kan man helt enkelt glömma.

Det finns de som vill sprida risken för euroländerna till icke euroländer. Euroländerna har ett sämre system för att skydda sina banker och sämre förpliktelser för att se till att bankerna har täckning för det som de gör. De har flera gånger använt skattebetalarnas pengar för att lösa ut banker som har misskött sig på ett sätt som jag tycker är oacceptabelt. De är i en situation som är mycket känslig när ekonomin blir sämre igen, och man ser en stor skuldsättning i många euroländer.

Vi har valt att inte ingå i detta system. Detta måste vara hur tydligt som helst när det gäller att då på något sätt öppna för att vi skulle riskera svenska skattepengar för en valutaunion som vi har tackat nej till.

Vad euroländerna hittar på är naturligtvis delvis deras egen sak. Men dra inte in oss i det.

När det gäller den allmänna utvecklingen mot större överstatlighet med kvalificerad majoritet är de områden som nu finns kvar med vetorätt kärnområden. På de flesta områden har man övergått till kvalificerad majoritet. Det handlar om grundläggande funktioner, och beskattningsrätten är en.

Jag skulle önska att Löfven markerar detta nu. Annars gissar jag att det blir en diskussion i nämnden om att vi så att säga är tydliga med detta inför det formella toppmötet. Men det vore naturligtvis bra om regeringen gjorde detta redan nu och liksom känner av att det är detta som är stämningen i den svenska riksdagen.

I övrigt är det klart att mycket av det som sägs om regeringens hållning till den praktiska politiken är både bra och känt. Men det är inte riktigt det som står i centrum för diskussionen. Jag tycker att regeringen går lite grann som katten kring het gröt här. Här kommer det några saker där Sverige inte har tydliga positioner, saker som är lite besvärliga på något sätt. Då väljer man att hålla sig till någonting annat. Men det går nog inte att undgå detta. Man måste nog sätta ned foten. Det tycker jag att Löfven ska göra redan i Tallinn på denna middag.

Anf. 10 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag ska börja med det sista som Jonas Sjöstedt tog upp. Jag tror inte att bilden direkt kommer att vara att man går som katten kring het gröt. Jag tror inte heller att vår statsminister kommer att vara ensam om vad han tycker. Det är väl en sak att komma med stimulerande idéer för framtidsdebatten om hur unionen ska utvecklas på lång sikt och vilka institutionella förändringar som några kan tycka vara intressanta eller till och med attraktiva. Men den viktigaste uppgiften i dag är att göra det som vi redan har bestämt att vi ska göra. Där tror jag att rätt så många av stats- och regeringscheferna har samma inställning och att man kommer att lyssna på detta ganska entydiga budskap från rätt många.

Det är klart att det är en avvägning här mellan vårt intresse av att vara med om alla beslut som påverkar oss och vår uttalade ambition att stödja en positiv utveckling i euroområdet, som euroländerna själva bestämmer över. Det är viktigt att man är noga med att hålla den principiella uppdelningen mellan ins and outs på ett bra sätt, så att vi inte ska behöva finansiera sådant som euroländerna själva hittar på. Detta höll på att hända för ett par år sedan. Det kunde tack och lov tas tillbaka.

Det fanns en bra renodling av detta i den överenskommelse som träffades med regeringen Cameron på sin tid om ins and outs. Men den föll tyvärr, eftersom britterna beslutade sig för att lämna unionen i stället för att köpa detta upplägg.

När det gäller en gemensam finansminister är det kanske mer en etikett som man vill sätta på någon i eurozonen. Vi har en mycket duktig och skicklig finansminister i vårt land, och jag tycker inte att vi behöver någon annan än Magdalena Andersson.

Beträffande beskattningsrätt är den svenska linjen alldeles tydlig. Om det ska fattas några beslut ska de fattas med enhällighet. Det finns ingen anledning att ändra på det från svensk sida.

När det handlar om att sprida risker i banksystemet har det funnits en diskussion i samband med bankunionen. Den har som bekant varit aktuell i svensk debatt nyligen. Finansministern har aviserat att det ska göras en ordentlig översyn av vilka risker som en eventuell anslutning till bankunionen skulle medföra – plus och minus. Efter det får man göra en utvärdering. Det är ett arbete som snart kommer att inledas.

Anf. 11 TINA ACKETOFT (L):

Jag tackar statssekreteraren för att han kommer till detta informella informationstillfälle, som man får kalla det. Som vi vet har detta möte föregåtts av en livlig diskussion om huruvida det skulle vara ett aktivt vägval för svensk politik i EU eller inte. Hade jag för ett ögonblick trott att det skulle vara det hade jag också stått på barriaderna och krävt att statsministern skulle vara här. Men eftersom jag inte uppfattar att det är någonting annat än möjligtvis en diskussion om hur diskussionen om färdplanen ska iscensättas, tycker jag att detta är ett ypperligt tillfälle att få en rapportering.

Jag tycker också att ingångsvärderna, det vill säga att vi behåller de ställningstaganden som vi har förankrade i den digra luntan och avsevärt mycket fler dokument än så, ska kvarstå. Skulle det dyka upp någonting annat utgår jag från att statsministern och statssekreteraren kommer att kalla till ett samråd. Skulle det vara så att vi kommer fram till nya ställningstaganden har vi en ganska livlig debatt, där Liberalerna går en helt annan väg. Vi tror på ett stort och starkt EU, vi tror på en gemensam åklagarmyndighet och i förlängningen tror vi på en gemensam valuta. Vi tror framför allt på en gemensam asylpolitik. Precis som statssekreteraren säger måste fattade beslut nu iscensättas. Det tror jag är det viktigaste.

Om det är någonting som jag skulle vilja skicka med till statsministern genom statssekreteraren är det just att vi måste få ett EU som blir relevant för medborgarna och att det blir tydligt att det är relevant. Det tycker jag att vi gemensamt gör med en stark röst från Sverige. Då är det bra att vi har dessa samråd, eller informella diskussioner och informationstillfällen.

Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar statssekreteraren för föredragningen inför den informella middagen. Jag tror att statsministern också förstår att han på denna middag inte kan uttala sig om någonting annat än det som redan är förankrat i EU-nämnden.

När det gäller diskussionen om brexit kommer balansen inom EU att förändras när Storbritannien lämnar EU. Sverige har haft Storbritannien som en partner i fråga om att motverka en del federalistiska tankar inom EU. Jag tycker att man möjligtvis kan ta upp den diskussion som handlar om att kommissionens ordförande, som ändå har en mycket stark röst och säkert kommer att höja sin röst under europeiska rådet, har ett uppdrag att hålla ihop EU och inte som nu säga att vi ska gå en väg som väldigt många länder kanske inte tycker är rätt, det vill säga att snabba på processen mot ett mer federalt EU. Det tycker jag är oroväckande. Hans uppgift är att hålla ihop EU, och det tycker jag att man ska betona.

Många av de saker som Tusk tar upp har också bäring på det som Juncker sa i sitt tal om att alla till exempel ska vara med i eurosamarbetet, vilket vi har varit inne på här tidigare. Det handlar om en finansskatt, vilket har varit uppe. Det handlar också om att ta bort vetorätten inom utrikespolitiken, att inte längre ha flerfarts-EU, att ha gemensamma valsedlar inom hela EU för Europaparlamentsvalet och så vidare. För mitt parti, Kristdemokraterna, känns det som att man vill gå mycket långt i alla dessa frågor. Där tror jag inte heller att majoriteten av Sveriges befolkning är.

Därför skulle jag vilja skicka med följande: Hur håller vi ihop EU?

Jag skulle vilja ställa tre frågor till statssekreteraren. När det gäller den sociala pelaren vill Juncker på det sociala toppmötet – det omnämns också i Tusks brev – ta upp att han anser att det ska vara en rad välfärdsrättigheter. Rättighetslagstiftning på EU-nivå kan få ganska stora konsekvenser för våra egna nationella system. Därför behöver det redas ut vad Juncker egentligen menar.

Min andra fråga handlar om att det står att det ska finnas fler lagliga vägar in i EU för migranter. Det är en fråga som Juncker driver. Det är någonting som vi från Kristdemokraterna också har drivit. Men då har statsministern tidigare sagt att det inte är någonting som EU är intresserat av. Min fråga är därför: Vad är det då som har förändrats, eftersom man nu är positiv till fler lagliga vägar in i EU för migranter, vilket jag tycker är bra?

Min tredje fråga gäller en finansskatt. Om den frågan kommer upp på dagordningen, hur kommer statsministern då att uttala sig?

Anf. 13 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag vill börja med att be Johnny Skalin om ursäkt för att jag hoppade över hans frågor i min iver att direkt svara på Jonas Sjöstedts fråga.

Jag ska kommentera vad Johnny Skalin sa om en gemensam politik på asylområdet och om den gemensamma försvarspolitiken. Jag tror att de flesta här i landet – men jag tror inte att Sverigedemokraterna hör till den gruppen – ändå ser ett stort behov av ett gemensamt ansvar på europeisk nivå för att hantera flyktingmottagandet och asylansökningarna, inte minst mot bakgrund av den stora insats som just Sverige har gjort genom åren för att ta emot asylsökande. Det är inte rimligt att Sverige och Tyskland och ytterligare några enstaka länder ska ta en så stor del av det ansvaret, utan vi behöver ha en gemensam hantering av detta åtminstone när detta når särskilt höga nivåer.

När det gäller ett europeiskt försvar tror jag att alla som är bekymrade kan vara lugna. Det som har sagts i EU-nämnden och i riksdagen om att detta ska vara ett mellanstatligt samarbete utifrån svenska utgångspunkter håller fortfarande. Detta har försvarsministern uttalat igen så sent som i går efter att den franske presidenten hade hållit sitt anförande. Den saken anser jag är orubblig från svensk sida.

Jag ska sedan övergå till det som Tina Acketoft sa om att vi behöver ett EU som blir relevant för medborgarna. Jag hade inte kunnat uttrycka det bättre själv. Det är precis detta budskap som jag vet att statsministern vill ha med sig till framtidsdiskussionen. Framtiden är nu. Det är nu som vi måste börja bygga vidare på det som vi har bestämt och se till att det blir genomfört på ett klokt sätt.

Till Désirée Pethrus vill jag säga följande: Kommissionen har författningsenligt initiativrätt. Det är kommissionen som lägger fram förslagen i vårt EU-system. Det är klart att kommissionspresident Juncker ofta tänker fritt och håller inlägg som är mycket intressanta att lyssna på. Det innebär inte att varje medlemsstat hoppar på varje förslag direkt. Hans uppgift är naturligtvis inte bara att hålla ihop unionen utan också att se till att den utvecklas på ett bra sätt. Det innebär, som sagt, inte att alla länder behöver hålla med om allting som han har sagt. Här finns till exempel vissa saker på skatteområdet där den svenska principen, som jag sa till Jonas

Sjöstedt, är så tydlig, det vill säga att den fortsatta linjen ska vara att det ska vara enhällighet.

När det gäller legala vägar in i EU föreslog kommissionen alldeles nyligen att man kraftigt ska öka antalet kvotflyktingar. Det är vad vi har gått fram med i Sverige. Det är uppemot 5 000 kvotflyktingar som ska tas emot innan den här mandatperioden är slut. Det är väl utmärkt om man kan ordna det på ett sätt som motverkar den otäcka flyktmugglingen över Medelhavet. Det råder nog inte några delade meningar om att detta är en positiv utveckling.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Klockan går. Vi har svårt att hinna med ytterligare en komplett runda. Vi har ju ytterligare en fråga att diskutera under sammanträdet. Men det kan finnas några kompletterande frågor. Jag är tacksam om ni kan hålla era frågor korta och att ni fokuserar på det som ska diskuteras där statsministern ska delta.

Anf. 15 MARIE GRANLUND (S):

Herr ordförande! Jag tycker att det är bra att statssekreteraren är så tydlig. Det är ju en självklarhet, men det tål att upprepas, att de ställningstaganden som Sveriges riksdag i olika organ har intagit gäller. De behöver inte tas om vid varje givet tillfälle, utan de ligger där tills man har beslutat någonting annat. Det kan vara viktigt att veta det med tanke på den diskussion som vi har här.

Jag sitter i finansutskottet. Många av de frågor som har väckts här är frågor som vi just nu överlägger med regeringen om för att förbereda de ställningstaganden som det sedan ska fattas beslut om på toppmöten. Som vi har sagt flera gånger är det här en informell middag och ett informellt möte.

Olika utskott håller nu på att förbereda ställningstaganden inför de kommande möten där det ska fattas beslut.

Anf. 16 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Ordförande! Jag uppskattar att statssekreteraren pekar på sin pärm som han har med sig i dag med tidigare ställningstaganden i Sveriges riksdag och med vad som tidigare har sagts. Men låt oss komma ihåg att vitboken om ett framtida EU med fem olika scenarier presenterades i mars i år. Den har inte riksdagens EU-nämnd förhållit sig till.

Jag delar Vänsterpartiets åsikt att det är lite som att gå som katten kring het gröt att inte förhålla sig till framtidsfrågorna. Ta till exempel frågan om en gemensam ordförande för kommissionen och rådet! Det är ju en helt ny maktodelningslära inom Europeiska unionen, och den bör vi förhålla oss till. Det gäller också en rad andra förslag.

Jag uppfattade att statssekreteraren sa att statsministern skulle tycka någonting, och att han inte är ensam om att tycka om detta. Men jag uppfattade inte vad statsministern skulle tycka.

Jag upprepar min fråga som jag ställde i mitt första inlägg: Vad avser statsministern att säga?

Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tror att risken är liten för att Stefan Löfven skulle säga något som inte är förankrat i riksdagen. Det han säger har säkert förankring i nämnden, det utgår vi ifrån.

Det som jag bekymrar mig för är att han inte kommer att markera mot de starka överstatliga tendenser som har förekommit under den senaste tiden. Det tycker jag är viktigt att man gör vid det här tillfället då det är en sorts brytpunkt.

Jag tycker att det kokar ned till några huvudfrågor. Där finns frågan om finansminister och beskattning, om gemensam finansiering av försyndelser inom euro-området och om den kvalificerade majoriteten.

Jag tycker att det vore bra om man gjorde en markering här, att Sverige står på en annan linje i dessa frågor än till exempel Frankrike.

Anf. 18 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag noterar förstås alla förslag till vad statsministern skulle kunna säga. Men till Ulrika Karlsson måste jag ändå säga att det är sant att vitboken presenterades i mars. Men redan i juni kunde riksdagens utrikesutskott komma med sitt utlåtande 2016/17:UU18 efter att ha tillfrågat sex olika fackutskott. Det handlar just om vitboken och om EU:s framtid. Det finns väldigt bra formuleringar i detta utlåtande som riksdagen – såvitt jag förstår – har ställt sig bakom och lagt till handlingarna. Där finns det också god vägledning. Det är bara en del av pärmerna, kan jag säga.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Då får vi från EU-nämnden tacka Hans Dahlgren och medarbetare för att ni kom till detta sammanträde.

# Innehållsförteckning

## § 1 Informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer

|                                             |          |
|---------------------------------------------|----------|
| .....                                       | <b>1</b> |
| Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....                     | 1        |
| Anf. 2 Statssekreterare HANS DAHLGREN.....  | 1        |
| Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....                     | 4        |
| Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....              | 4        |
| Anf. 5 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M) .....  | 4        |
| Anf. 6 Statssekreterare HANS DAHLGREN.....  | 6        |
| Anf. 7 JOHNNY SKALIN (SD) .....             | 7        |
| Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....                     | 8        |
| Anf. 9 JONAS SJÖSTEDT (V).....              | 8        |
| Anf. 10 Statssekreterare HANS DAHLGREN..... | 9        |
| Anf. 11 TINA ACKETOFT (L) .....             | 10       |
| Anf. 12 DÉSIRÉE PETHRUS (KD) .....          | 10       |
| Anf. 13 Statssekreterare HANS DAHLGREN..... | 11       |
| Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....                    | 12       |
| Anf. 15 MARIE GRANLUND (S).....             | 12       |
| Anf. 16 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M) ..... | 12       |
| Anf. 17 JONAS SJÖSTEDT (V).....             | 13       |
| Anf. 18 Statssekreterare HANS DAHLGREN..... | 13       |
| Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....                    | 13       |